

M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: March/April-2023**Political Science (Compulsory) Paper-II****POLC22: Public Administration (New Pattern 2022)****Day and Date: Wednesday, 03/05/2023****Total Marks: 60****Time: 10.30 AM To 12.30 PM****Instructions:**

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Which approach is propounded by F.J. Goodnow
a) Philosophical b) Legal c) Technical d) None of these
- 2 What is Systems approach also known as?
a) Behavioural Theory b) Integrated Theory c) Ecological Theory d) Modern Theory
- 3 Which of the following approach to the study of Public Administration has been the most popular in the Europe?
a) Systems approach b) Legal approach c) Philosophical approach d) Decision-making approach
- 4 Who is the father of Scientific Management?
a) Woodrow Wilson b) Luther Gullick c) F. W. Taylor d) L.D. White
- 5 Which is the oldest approach to the study of Public Administration?
a) Legal approach b) Systems approach c) Philosophical approach d) Decision-making approach
- 6 ----- from the point of view, the hands of the chief executive are getting stronger.
a) Legal b) Philosophical c) Decision making d) System
- 7 In the parliamentary system of government, the real head is -----.
a) President b) Prime Minister c) Governor d) Home Minister
- 8 The entity that does the actual work of government is called -----.
a) Staff component b) Line component c) Both of the above d) None of these
- 9 The principle of unity of command was derived from the service of -----.
a) Health services b) Military services c) Civil services d) None of these
- 10 The term 'staff' is derived from which of the following administration?
a) Financial b) Personnel c) Military d) None of these
- 11 The Right to Information Act is dated on -----.
a) 2005 b) 2006 c) 2004 d) 2011
- 12 The Rajya Sabha is given a deadline of ----- days to discuss the Expenditure Bill.
a) 21 days b) 30 days c) 14 days d) 28 days

- 13 ----- said that the transfer of servants from junior to senior posts is promotion.
 a) L. d. White b) Willoughby c) Flipto d) Max Weber
- 14 ----- Bureaucracy is known as spoil system.
 a) Connoisseur b) Patron c) Guardian d) Quality
- 15 Amounts of taxes are determined annually through -----
 a) Lok Sabha b) Parliament c) President d) Rajya Sabha

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Philosophical approach
- 2 Elements of a systems approach
- 3 Classical theory
- 4 New Public Management

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain what is approach.
- 2 Discuss about the Line Unit.
- 3 Define training and explain the types of training.
- 4 Explain the types of bureaucracy.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the decision making approach to the study of public administration.
- 2 What is a budget? Explain the budget process of Indian?

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 फ्रांक जे. गुडनाऊ यांनी कोणता दृष्टीकोन मांडला ?
 अ) तात्त्विक ब) कायदेशीर क) तांत्रिक ड) यापैकी नाही
- 2 व्यवस्था दृष्टीकोनाला आणखी काय म्हणून ओळखले जाते?
 अ) वर्तनवादी सिद्धांत ब) एकात्मिक सिद्धांत क) पर्यावरणीय सिद्धांत ड) आधुनिक सिद्धांत
- 3 युरोपीय देशात लोकप्रशासनाच्या अभ्यासाचा कोणता दृष्टीकोन सर्वाधिक लोकप्रिय आहे?
 अ) व्यवस्था दृष्टीकोन ब) कायदेशीर दृष्टीकोन क) तात्त्विक दृष्टीकोन ड) निर्णय निर्धारण दृष्टीकोन
- 4 शास्त्रीय व्यवस्थापनाचे जनक कोण आहेत?
 अ) वूड्रो विल्सन ब) ल्युथर ग्युलिक क) एफ. डब्ल्यू. टेलर ड) एल.डी. व्हाइट
- 5 लोकप्रशासनाच्या अभ्यासाचा सर्वात जुना दृष्टीकोन कोणता?
 अ) कायदेशीर दृष्टीकोन ब) व्यवस्था दृष्टीकोन क) तात्त्विक दृष्टीकोन ड) निर्णयनिर्धारण दृष्टीकोन
- 6 ----- दृष्टिकोनातून मुख्य कार्यकारीचे हात बळकट होत असतात.
 अ) कायदेशीर ब) तात्त्विक क) निर्णय निर्धारण ड) व्यवस्था

- 7 संसदीय शासन पद्धतीत ----- हा वास्तव प्रमुख असतो.
 अ) राष्ट्रपती ब) पंतप्रधान क) राज्यपाल ड) गृहमंत्री
- 8 शासनाचे प्रत्यक्ष कार्य करणाऱ्या घटकास ----- म्हणतात.
 अ) स्टाफ घटक ब) लाईन घटक क) वरील दोन्ही ड) यापैकी नाही
- 9 आज्ञेची एकता हे तत्व ----- या सेवेतून घेण्यात आले.
 अ) आरोग्य सेवा ब) लष्करी सेवा क) नागरी सेवा ड) यापैकी नाही
- 10 स्टाफ हा शब्द खालीलपैकी कोणत्या प्रशासनातून घेतलेला आहे?
 अ) वित्त ब) सेवक क) लष्करी ड) यापैकी नाही
- 11 माहितीचा अधिकार कायदा ----- वर्षाचा आहे.
 अ) 2005 ब) 2006 क) 2004 ड) 2011
- 12 खर्च विधेयकावर चर्चा करण्यासाठी राज्यसभेला ----- दिवस मुदत दिलेली असते.
 अ) 21 दिवस ब) 30 दिवस क) 14 दिवस ड) 28 दिवस
- 13 सेवकांची कनिष्ठ पदावरून वरिष्ठ पदावर केलेली बदली म्हणजे बढती होय असे ----- यांनी म्हटले.
 अ) एल. दि. व्हाईट ब) विलोबी क) फिलपतो ड) मॅक्स वेबर
- 14 ----- नोकरशाहीला मलिदा पद्धती म्हणून ओळखतात.
 अ) ज्ञाती ब) आश्रयदायी क) पालक ड) गुणवत्ता
- 15 ----- मार्फत करांच्या रकमा दरवर्षी ठरविल्या जातात.
 अ) लोकसभा ब) संसद क) राष्ट्रपती ड) राज्यसभा

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 तात्विक दृष्टिकोन
- 2 व्यवस्था दृष्टिकोनाचे घटक
- 3 अभिजात सिद्धांत
- 4 नवीन सार्वजनिक व्यवस्थापन

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 दृष्टिकोन म्हणजे काय स्पष्ट करा.
- 2 लाईन घटक चर्चा करा.
- 3 प्रशिक्षण म्हणजे काय सांगून प्रशिक्षणाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- 4 नोकरशाहीचे प्रकार स्पष्ट करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 लोकप्रशासनाच्या अभ्यासाचा निर्णय निर्धारण दृष्टिकोन स्पष्ट करा करा.
- 2 अंदाजपत्रक म्हणजे काय? भारतीय अर्थसंकल्प ची प्रक्रिया स्पष्ट करा?

Model Answer Paper

M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: March/April-2023

Political Science (Compulsory) Paper-II

POLC22: Public Administration (New Pattern 2022)

Day and Date: Wednesday, 03/05/2023

Total Marks: 60

Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

- 1 फ्रांक जे. गुडनाऊ यांनी कोणता दृष्टीकोन मांडला ?
 अ) तात्त्विक ब) कायदेशीर क) तांत्रिक ड) यापैकी नाही
Option 2
- 2 व्यवस्था दृष्टीकोनाला आणखी काय म्हणून ओळखले जाते?
 अ) वर्तनवादी सिद्धांत ब) एकात्मिक सिद्धांत क) पर्यावरणीय सिद्धांत ड) आधुनिक सिद्धांत
Option 4
- 3 युरोपीय देशात लोकप्रशासनाच्या अभ्यासाचा कोणता दृष्टीकोन सर्वाधिक लोकप्रिय आहे?
 अ) व्यवस्था दृष्टीकोन ब) कायदेशीर दृष्टीकोन क) तात्त्विक दृष्टीकोन ड) निर्णय निर्धारण दृष्टीकोन
Option 2
- 4 शास्त्रीय व्यवस्थापनाचे जनक कोण आहेत?
 अ) वूड्रो विल्सन ब) ल्युथर ग्युलिक क) एफ. डब्ल्यू. टेलर ड) एल.डी. व्हाइट
Option 3
- 5 लोकप्रशासनाच्या अभ्यासाचा सर्वात जुना दृष्टीकोन कोणता?
 अ) कायदेशीर दृष्टीकोन ब) व्यवस्था दृष्टीकोन क) तात्त्विक दृष्टीकोन ड) निर्णयनिर्धारण दृष्टीकोन
Option 3
- 6 ----- दृष्टीकोनातून मुख्य कार्यकारीचे हात बळकट होत असतात.
 अ) कायदेशीर ब) तात्त्विक क) निर्णय निर्धारण ड) व्यवस्था
Option 1
- 7 संसदीय शासन पद्धतीत ----- हा वास्तव प्रमुख असतो.
 अ) राष्ट्रपती ब) पंतप्रधान क) राज्यपाल ड) गृहमंत्री
Option 2
- 8 शासनाचे प्रत्यक्ष कार्य करणाऱ्या घटकास ----- म्हणतात.
 अ) स्टाफ घटक ब) लाईन घटक क) वरील दोन्ही ड) यापैकी नाही
Option 2
- 9 आज्ञेची एकता हे तत्व ----- या सेवेतून घेण्यात आले.
 अ) आरोग्य सेवा ब) लष्करी सेवा क) नागरी सेवा ड) यापैकी नाही
Option 2
- 10 स्टाफ हा शब्द खालीलपैकी कोणत्या प्रशासनातून घेतलेला आहे?
 अ) वित्त ब) सेवक क) लष्करी ड) यापैकी नाही
Option 3
- 11 माहितीचा अधिकार कायदा ----- वर्षाचा आहे.
 अ) 2005 ब) 2006 क) 2004 ड) 2011
Option 1
- 12 खर्च विधेयकावर चर्चा करण्यासाठी राज्यसभेला ----- दिवस मुदत दिलेली असते.
 अ) 21 दिवस ब) 30 दिवस क) 14 दिवस ड) 28 दिवस
Option 3
- 13 सेवकांची कनिष्ठ पदावरून वरिष्ठ पदावर केलेली बदली म्हणजे बढती होय असे ----- यांनी म्हटले.
 अ) एल. दि. व्हाईट ब) विलोबी क) फिलपतो ड) मॅक्स वेबर
Option 2
- 14 ----- नोकरशाहीला मलिदा पद्धती म्हणून ओळखतात.
 अ) ज्ञाती ब) आश्रयदायी क) पालक ड) गुणवत्ता
Option 2

15 ----- मार्फत करांच्या रकमा दरवर्षी ठरविल्या जातात.

अ) लोकसभा ब) संसद क) राष्ट्रपती ड) राज्यसभा

Option 2

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 तात्विक दृष्टिकोन

Ans:

2 व्यवस्था दृष्टिकोनाचे घटक

Ans:

3 अभिजात सिद्धांत

Ans:

4 नवीन सार्वजनिक व्यवस्थापन

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 दृष्टिकोन म्हणजे काय स्पष्ट करा.

Ans:

2 लाईन घटक चर्चा करा.

Ans:

3 प्रशिक्षण म्हणजे काय सांगून प्रशिक्षणाचे प्रकार स्पष्ट करा.

Ans:

4 नोकरशाहीचे प्रकार स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 लोकप्रशासनाच्या अभ्यासाचा निर्णय निर्धारण दृष्टिकोन स्पष्ट करा करा.

Ans:

2 अंदाजपत्रक म्हणजे काय? भारतीय अर्थसंकल्प ची प्रक्रिया स्पष्ट करा?

Ans:
